

Tjedne radne obveze učitelja Povijesti u osnovnoj školi

dr. sc. Tomislav Bogdanović
ravnatelj Osnovne škole Ljudevita
Modeca Križevci

Uvod

Sa svakim završetkom nastavne godine dolazi vrijeme odrađivanja dopunskoga rada, sređivanja pedagoške dokumentacije, ispisivanja svjedodžbi, upisa u srednje škole i đačke domove itd., ali počinje i vrijeme razmišljanja o zasluženome godišnjem odmoru koji bi trebao anulirati sve stresne situacije koje su se nagomilale tijekom školske godine. Nažalost, nisu svi učitelji te sreće da na godišnji odmor mogu otići bezbrižno i bez stresa. Za neke stresno razdoblje tek tad počinje. Velik broj učitelja u današnje vrijeme umjesto bezbrižnosti godišnjega odmora ponovno doživljava stres i strepi zbog satnice u idućoj školskoj godini.

Naime, svjedoci smo konstantnoga pada broja učenika u školama koji sa sobom vuče pitanje broja razrednih odjeljenja, a samim time i pojave tehnoloških viškova kao i pune norme, tj. tjedne radne obaveze za učitelje i stručne suradnike u školama. Ovim člankom želim pojasniti načine i postupke određivanja tjedne satnice, odnosno tjedne radne obveze učitelja Povijesti u osnovnim školama u punom i nepunom radnom vremenu.

Temeljni zakonski okvir za određivanje tjednoga i godišnjega zaduženja učitelja su: Zakon o radu (1), Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (2), Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (3), Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi (4), Pravilnik o broju učenika u redovitom i kombiniranom razrednom odjelu i odgojno obrazovnoj skupini u osnovnoj školi (5), Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (6), Nastavni plan i program za osnovnu školu (7) te rješenje o broju razrednih odjela koje donosi ured državne uprave u županiji, odnosno Gradski ured Grada Zagreba uz suglasnost MZO-a.

Zaduženje u punom radnom vremenu

Tjedna radna obveza učitelja Povijesti zaposlenoga na puno radno vrijeme iznosi 40 sati tjedno. Ova satnica dobiva se zbrajanjem neposrednoga odgojno-obrazovnog rada koji iznosi 24 sata tjedno i ostalih poslova koji iznose 16 sati tjedno.

Baza za izračun punoga radnog vremena broj je sati u redovitoj nastavi. Pod redovitu nastavu smatra se izvođenje obveznih predmeta utvrđenih kurikulumom te nastavnim planom i programom kao i dva sata razrednika(8). Da bi učitelj Povijesti ostvario pravo na puno tjedno radno vrijeme, redovitom nastavom mora biti zadužen s od 20 do 22 sata. (9). U praksi bi to značilo da se učitelj zadužuje s 10 razreda po 2 sata tjedno ili s 11 razreda po dva sata tjedno. Pravilnik dopušta da se jedan učitelj zaduži redovitom nastavom s 18 sati i također ostvari pravo na puno radno vrijeme, odnosno s 9 razreda po 2 sata tjedno. (10) Ovo pravo može iskoristiti jedini učitelj u školi ako ne može napuniti satnicu od 20 ili 22 sata, odnosno samo jedan učitelj ako na školi predaje više učitelja Povijesti. Ako je učitelj razrednik, broj sati nastave Povijesti može se smanjiti za 2 sata. U svakome od ovih slučajeva 18/20/22 sata redovne nastave za puno radno vrijeme učitelj se mora zadužiti i s 6/4/2 sata neposrednoga odgojno obrazovnog rada kako bi se došlo do 24 sata neposrednoga odgojno-obrazovnog rada. (11) U tablici 1. navedeni su primjeri poslova koji se smatraju redovnom nastavom, posebnim poslovima (12), neposrednoga odgojno-obrazovnog rada te ostalih poslova. Ako učitelj Povijesti nije razrednik, može umjesto razredničkih poslova obavljati satničarske, voditeljske ili druge posebne poslove 4 sata tjedno. Ako je učitelj Povijesti ujedno i razrednik, posebne poslove obavlja kao posebnu radnu obvezu. (13) Ako učitelj Povijesti radi u dvije ili više škola, u skladu s odredbom članka 22. st. 5. Kolektivnog ugovora (14), poslodavci tih škola moraju uskladiti rješenja o tjednim zaduženjima (zbraja se satnica svih škola) i raspored sati tako da zaposlenik može na vrijeme obaviti poslove za koje je zadužen. Također, ako učitelj uz Povijest predaje još jedan predmet, tjedne radne obveze utvrđuju se prema nastavnome predmetu povoljnijem za učitelja. (15) Npr. učitelj uz Povijest predaje i Hrvatski jezik te je njegova tjedna radna obveza 22 sata neposrednoga odgojno-obrazovnog rada i 18 sati ostalih poslova koji onda čine puno radno vrijeme od 40 sati tjedno.

Tablica 1. prikaz strukture tjednih radnih obveza učitelja u osnovnoj školi (16).

A) redovita nastava 18/20/22 sata tjedno	B) neposredni odgojno-obrazovni rad 1 do 6 sata tjedno	C) ostali poslovi 16 sati tjedno
Pravilnik čl. 9./13. st. 2.	Pravilnik čl. 14.	Pravilnik čl. 5. st. 1. toč. 1.1.a); KU čl. 8.a
redovna nastava	dopunska nastava	pripreme (30 min po satu)
izborna nastava	dodatna nastava	ispravci i analiza pisanih radova
razredništvo (2 sata)	INA	suradnja s roditeljima
Pravilnik čl. 13. st. 7.	međunarodni projekti	izrada GIK-a, školskog kurikulumu
zbor i/ili orkestar (2 sata)	voditelj ŽSV-a (1 sat)	dežurstva
sportski klub (2 sata)	član stručnog povjerenstva (1 sat)	stručno osposobljavanje ili usavršavanje
klub mladih tehničara (2 sata)	kineziterapija i poduka plivanja	sudjelovanje na sjednicama
učenička zadruga (2 sata)	produženi stručni postupak	pripremanje učenika za natjecanja i njihova organizacija
mentorski rad s darovitim učenicima – potrebna suglasnost MZO-a (2 sata)	Pravilnik čl. 7. i 8.	drugi poslovi po nalogu ravnatelja
vizualni identitet škole (2 sata)	e-administrator	administrativni poslovi
KU čl. 8.a	satničar	organizacija kulturne i javne djelatnosti
radničko vijeće/sindikata (1-3 sata)	IKT-stručnjak	provedba školskih izleta
povjerenik zaštite na radu (1-3 sata)	koordinirati međunarodni ili nacionalni projekta (1 sat)	briga o izvršavanju učeničkih obveza itd.
Pravilnik čl.8	Voditelj područne škole	provođenje popravni, razlikovnih, predmetnih i razrednih ispita
satničar (1-4 sata ovisi o broju razrednih odjela)	voditelj smjene	uređivanje mrežnih stranica
voditelj smjene (1-4 sata ovisi o broju razrednih odjela)	voditelj bazena	suradnja sa stručnim suradnicima
IKT podrška (1-4 sata ovisi o broju razrednih odjela)	voditelj odjela na jeziku manjina	briga o zbirkama i kabinetima
administrator elektroničkih upisnika (e-Dnevnika/Malice 1-4 sata ovisi o broju razrednih odjela)	KU čl. 8.a	provedba profesionalnog informiranja i usmjeravanja učenika
voditelj PŠ s više od 100 učenika (2-6 sata)	radničko vijećnik ili sindikalni povjerenik	administrativni poslovi vezani za elektroničke baze podataka
voditelj POS RO	umanjene norme	sudjelovanje u edukacijama koje provodi MZO
voditelj odjela na jeziku i pismu nacionalne manjine (2 sata)		koordinacija provođenja međupredmetnih / interdisciplinarnih sadržaja ili modula
voditelj bazena (do 3 sata)		sudjelovanje u radu stručnih tijela, povjerenstava, ŽSV-a
KU čl. 38.		sudjelovanje u provedbi školskih, međunarodnih i drugih projekata
umanjenje norme		

Nepuno radno vrijeme učitelja Povijesti

Nepuno radno vrijeme utvrđuje se na osnovi broja sati redovite nastave, izborne nastave stranoga jezika, Vjeronauka i Informatike, neposrednoga odgojno-obrazovnog rada razrednika te drugih poslova iz članka 41. Pravilnika koji se, kao radna obveza, smatraju redovitom nastavom u odnosu prema broju sati redovite nastave propisane za ostvarivanje prava na puno radno vrijeme. (17) Izračun broja sati rada u nepunome tjednom radnom vremenu izračunava se na temelju postavljenoga razmjera:

$A : B = C : x$, u kojemu:

A predstavlja potreban broj sati redovite nastave za puno tjedno radno vrijeme prema članku 13. stavku 4.2. Pravilnika (18/19/20),

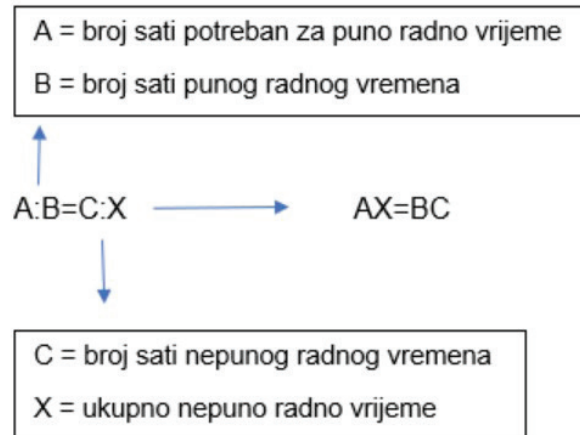
B predstavlja broj 40, odnosno potreban broj sati rada za puno tjedno radno vrijeme prema članku 9. stavku 2. Pravilnika,

C predstavlja broj sati neposrednoga odgojno-obrazovnog rada iz stavka 1. ovoga članka na temelju kojega se sklapa ugovor o radu u nepunom tjednom radnom

vremenu i

X predstavlja ukupno nepuno tjedno radno vrijeme. (18)

Na primjer, ako je učitelj zadužen s 16 sati redovne nastave, taj podatak unesemo u razmjer $A : B = C : x$ i dobijemo:

Znači, učitelj koji je zadužen sa 16 sati redovne nastave, radit će u nepunom tjednom radnom vremenu od 32 sata. U nepunom radnom vremenu učitelj ima pravo i na neposredni odgojno-obrazovni rad. Broj sati ukupnoga neposrednog odgojno-obrazovnog rada učitelja u nepunom tjednom radnom vremenu do tjedne obveze iz članka 42. stavka 1. Pravilnika određuje se na temelju postavljenog razmjera:

$A1 : B = x : C$ u kojem:

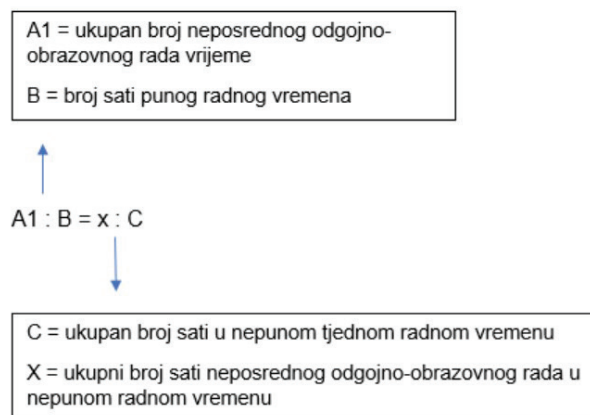
A1 predstavlja ukupan broj sati neposrednog odgojno-obrazovnog rada prema članku 42. stavku 1. Pravilnika (22/23/24),

B predstavlja broj 40, odnosno potreban broj sati rada za puno tjedno radno vrijeme,

C predstavlja ukupan broj sati u nepunom tjednom radnom vremenu za koje je sklopljen ugovor o radu,

X predstavlja broj sati neposrednoga odgojno-obrazovnog rada učitelja koje će obavljati u nepunom tjednom radnom vremenu.

Broj sati ostaloga neposrednog odgojno-obrazovnog rada za nepuno radno vrijeme iz prethodnoga primjera iznosilo bi:

Dobili smo ukupan broj sati neposrednoga odgojno-obrazovnog rada u nepunom radnom vremenu. Od te satnice, tj. od X zatim moramo oduzeti sate redovne nastave da bismo dobili količinu sati ostaloga neposrednog odgojno-obrazovnog rada, tj. $19,2 - 16 = 3,2$ sata. Znači, učitelj koji je zadužen sa 16 sati redovite nastave, u zaduženju mora imati još 3,2 sata ostaloga neposrednog odgojno-obrazovnog rada. To ukupno s redovnom nastavom iznosi 19,2 sata ukupnoga neposrednog odgojno-obrazovnog rada. Do

ukupnih 32 sata tjednih radnih obveza radnik se zadužuje s ostalim poslovima od 12,8 sati ($32 - 19,2 = 12,8$).

Umjesto zaključaka

Svaki učitelj mora dobiti prijedlog zaduženja prije početka rada (19), a službenu Odluku o godišnjim i tjednim zaduženjima najkasnije do 7. listopada. Svaki radnik ima pravo žalbe na dobivenu odluku i zato je vrlo važno dobro pogledati i proučiti dobiveno zaduženje. Podsjećam, najvažnije je zadovoljiti postavljene uvjete u redovitoj nastavi, odnosno neposrednome odgojno-obrazovnom radu. U slučaju da se učitelj zaduži neposrednim-odgojno obrazovnim radom manje od 24 sata tjedno, dobiva rješenje o nepunom radnom vremenu. Ako se učitelj zaduži s više od 24 sata tjedno, ostvaruje pravo na prekovremeni rad. Sati zaduženi u prekovremenom radu mogu biti isključivo sati redovite nastave, tj. ne mogu biti DOP, DOD, INA, sati za sindikalnoga povjerenika, zaštite na radu, voditelj ŽSV-a itd.

Bilješke:

1. Zakon o radu (Narodne novine, broj 93/14, 127/17 i 98/19).
2. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14 7/17 68/18, 98/19 i 64/20).
3. Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (Narodne novine, broj 51/18).
4. Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi (Narodne novine, broj 34/14, 40/14. ispravak, 103/14 i 102/19).
5. Pravilnik o broju učenika u redovitom i kombiniranom razrednom odjelu i odgojno obrazovnoj skupini u osnovnoj školi (Narodne novine, broj 124/09. i 73/10. ispravak).
6. Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine, broj 63/08)
7. Nastavni plan i program za osnovnu školu (Narodne novine, broj 102/06)
8. Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi, Članak 1. stavak 3 c, Članak 13. stavak 2.

Tablica 2. Primjeri zaduženja učitelja Povijesti u osnovnim školama.

	A) redovita nastava	B) neposredan odgojno-obrazovni rad	C) posebni poslovi	C) Ukupno A+B+C	D) ostali poslovi	Ukupno C+D
Primjer 1.	5. a,b,c,d; 6.a,b,c; 7.a,b 8. a,b= 22 sata redovite nastave	1. sat dodatna povijest 1. sat INA (Povijesna grupa)=2 sata	/	22+2=24	16	24+16=40 sati (puno radno vrijeme)
Primjer 2.	5. a,b,c,d; 6.a,b; 7.a,b 8. a,b = 20 sata redovite nastave	1. sat dodatna nastava povijest 1. sat dopunska nastava povijesti 2. sata INA (Povijesna grupa)= 4 sata	/	20+4=24	16	24+16=40 sati (puno radno vrijeme)
Primjer 3.	5. a,b,c; 6.a,b; 7.a,b 8. a,b = 18 sata redovite nastave + 2 sata razrednika	2. sata INA (Povijesna grupa)	e-administrator 2 sata	18+2+2=24	16	24+16=40 sati (puno radno vrijeme)
Primjer 4.	5. a,b,c,d; 6.a,b; 7.a,b 8. a,b + 2 sata razrednika =22 sata	1. sat dodatna povijest 1. sat INA (Povijesna grupa)=2 sata	/	20+2+2=24	16	24+16=40 sati (puno radno vrijeme)
Primjer 5.	5. a,b,c; 6.a,b; 7.a,b 8. a,b = 18 sata redovite nastave + 3 sata radnički vijećnik	2. sat INA (Povijesna grupa)=2 sata	voditelj ŽSV-a 1 sat	21+2+1=24	16	24+16=40 sati (puno radno vrijeme)
Primjer 6.	5. a,b,c; 6.a,b;=10 sati	1 sat dodatna nastava povijest	projekt 1 sat	10+1+1=12	8	12+8=20 sati (nepuno tjedno radno vrijeme)

9. Isto. Članak 13. stavak 4.
10. Isto. Članak 13. stavak 5.
11. Vidi primjere u tablici 2.
12. Posebni poslovi obavljaju se kao posebna radna obveza za koju se učitelju s punim radnim vremenom razmjerno smanjuju redovite tjedne radne obveze, a učitelju s nepunim radnim vremenom povećava tjedno radno vrijeme. (Pravilnikom o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi, Članak 27.–31.)
13. Isto. Članak 39.
14. Kolektivni ugovor za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama (Narodne novine, broj 51/18), Članak 22. stavak 5.
15. Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi, Članak 15.
16. Pravilnikom o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi tjedna radna obveza za puno radno vrijeme 40 sati tjedno dobije se zbrajanjem A + B + C. U tablici se dao prikaz većine poslova vezanih za redovnu nastavu, posebne poslove, neposredni rad s učenicima te ostalih poslova.
17. Pravilnik o tjednim radnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi, Članak 45.
18. Isto. Članak 18.
19. Ako se radi o početku nove školske godine do 1. 9. tekuće godine, a ako se s radom započinje u tijeku školske godine, onda prije početka rada.

Prijedlog za citiranje (APA stil):

Bogdanović, T. (2022). Tjedne radne obveze učitelja Povijesti u osnovnoj školi. *Poučavanje povijesti*, 1(2), 72-75.